



Aigua a la fi.

PORTALET



Cap Vermell.

Abril 1.992.

Bolletí de l'Obra
Cultural Balear.

Capdepera
i Cala Rajada.

L'hem fet:

Joan Rai.
Pep Terrassa.
Ma. Antònia Nadal.
Jaume Fuster.
Paco Galian.
Ma. Antònia Gomis.
Antònia Vila.
Sebastià Ferrer.
Biel Torres.
Joan Espiritusanto.
Miquel Ferragut.
Llucià Sirer
Isidor Rodríguez.
Isidre Boné.

Dipòsit Legal 1197/80.

Imprimeix

Apostol i Civilizador.

*Els col.laboradors d'aquesta
revista, expressen únicament
la seva opinió als articles.*

Cap Vermell.

Apartat de Correus, 69

Capdepera.

Dèficit municipal i relacions ciutadanes.

El mes passat ja dedicàren aquesta pàgina a introduir el tema del dèficit que presenta el pressupost municipal. Si insistim és per la necessitat que hi ha de crar un estat d'opinió pública crítica amb el tema i encoratjar a l'equip de govern municipal a actuar amb decisió i serietat.

L'Ajuntament té unes despeses fixes ineludibles com són: el manteniment d'infraestructures (clavegueram, enllumenat públic, instal·lacions municipals, escoles, etc...), despeses de personal (pensau que just la policia municipal té un pressupost de noranta milions) compromisos amb institucions que col·laboren amb l'Ajuntament, etc... L'existència de dèficit demostra una incapacitat per estalviar, es a dir, les despeses abans esmentades absorbeixen casi, completament els recursos municipals; aleshores és impossible realitzar noves inversions. Recordau el cas de les obres d'embelliment turístic que s'havien de realitzar enguany, els forts retalls a les despeses en cultura, etc...

Quant no hi ha possibilitats d'estalviar els ajuntament traslladen, generalment, una part del dèficit als ciutadans. Per exemple retrassant el pagament a les empreses que han suminatrat uns bens o realitzat uns serveis municipals; o bé creant impostos nous i pujant els existents. No fa molts de dies que un article del Diario de Mallorca informava que els ajuntaments més morosos de l'illa, més mal pagadors eren els de Ciutat i el de Capdepera. Segons ens hem assabentat el nostre ajuntament encara deu a empreses privades locals uns setanta milions de les obres d'embelliment de Cala Rajada que s'inaguraren ara fa un any.

L'existència de dèficit deteriora les relacions de la primera institució municipal amb els ciutadans, entre altres motius per què comproven com l'Ajuntament petxuca als contribuents a pagar els impsots puntualment i després imcompleix els seus deures amb els ciutadans. Aquests dies passats la premsa illenca s'en feia ressó de les discrepàncies entre l'Ajuntament i les Associacions de Veïns, en el sentit de que la primera institució reclamava més col·laboració.

Per tant, és evident que en la situació actual s'imposa una reestructuració del sistema de finançament municipal i una major rigurositat i millor prioritització de les despeses. Aquesta reestructuració no serà possible sense la col·laboració ciutadana i de les institucions locals. Ara bé, l'Ajuntament també té uns deures que passen pel puntual compliment dels seus compromisos i per considerar al contribuent menys súbdit i més ciutadà. L'Ajuntament ha de predicar amb l'exemple.



MERCAT DE CAPDEPERA. Aquest passat mes ha canviat el lloc del mercat, ara es fa a la Plaça de L'Orient i en el carrer d'es Pla d'en Cosset. Esperam que aquest nou lloc doni més comoditat i evinentesa tant als comerciants com als veïns. Al manco s'ha millorat l'imatge.

TELEFONICA. Ha instal·lat tres cabines telefòniques, además de les que ja hi havia a la Plaça de L'Orient. Afavoreix molt la comunicació per aquest medi. Aquestes tres noves cabines estan situades a l'Ajuntament, l'altra devora la cooperativa i la tercera a la entrada de Capdepera prop des taller d'en Riutort.

APARTAT DE CORREUS. M'hos han concedit un apartat de correus que és l'eròtic nombre 69, ara només falta que ens envieu les vostres suggerències, queixes, agraïments, etc...

RECTIFICACIÓ. En el passat número deiem que el grup de teatre "ES MUSSOL" estrenaria l'obra d'en Joan Mas "CA NOSTRA" baix la direcció d'en Joan Rai. No ha pogut ésser així per problemes tècnics, les dades de l'estrena seran els dies 1 i 2 de Maig. El bó és fa esperar.

PARTICIPACIÓ CIUTADANA. Dos són les reunions fetes el passat mes de març per organitzar les festes populars i patronals del poble. Hi hagué una bona participació, especialment a la primera trobada.

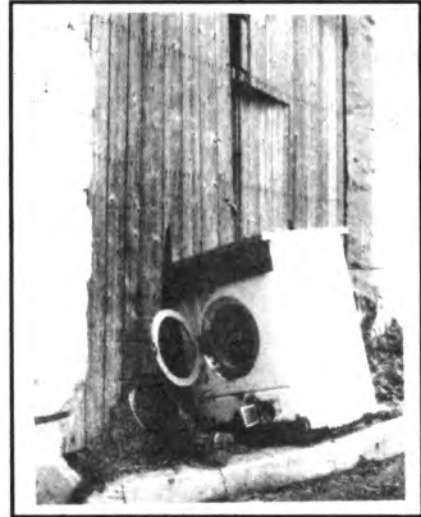
Són ganes de que les festes aquest poble tenguin un altre caire més participatiu, o simple impotència per organitzar-les? Voldríem que realment fos el primer.

Esperam que els presuposts es nivellin un poc, hi ha massa per les festes estiuenques i massa poc per les d'hivern.

IGUALS EN DRETS. S'ha iniciat una campanya de recollida de firmes, per la concienciació ciutadana, amb el nom: "IGUALS EN DRETS". Cap Vermell vos convida a donar suport a aquesta iniciativa antiracista, que neix a Espanya poc després de les manifestacions convocades per "S.O.S. RACISME" de Catalunya i altres organitzacions de defensa dels drets humans.

IMATGES. Com aquesta son habituals als nostres carrers. Quant un aparell domèstic torna vell, s'espenya o senzillament ho canviem per un altre model més sofisticat, ho tiram al carrer o a qualsevol racó. Molts no s'en recorden que hi ha un servei de recollida de deixalles i uns contenidors on dur-los. "FERROS I TRASTOS".

El telèfon per recollir "trastos" a domicili és el 56-34-22. usau-lo.



FEMS. A moltes cases han enviat una fulla on es recorden una sèrie de normes per a la recollida de fems a Capdepera. Aquesta fulla informativa, repartida irregularment (hi ha zones que n'han donades dues i a altres cap), posen en coneixement dels gabellins com i quant han de tirar els fems i les sancions pels que no compleixen la normativa vigent. Ara és qüestió d'aplicar-la. LLei n'hi ha, però, el problema es fer-la complir.

PARALLAMPS. Al C. P. S' Auba hi ha un parallamps radioactiu. A la premsa illenca llegireu que l'Ajuntament ha acordat la seva retirada. No sabem si el retiraran o demanaran que es retiri, cosa que es va fent desde la direcció del centre escolar sistemàticament, a ENRESA (empresa nacional encarregada de retirar-les), sense gaire èxit.

CASTELL. Al castell, ja fan pagar 200 pts. als visitants. Els gabellins estarem exempts sempre que ho justifiquem (amb el D.N.I.) a la entrada. A més es vendran souvenir i llibres de Capdepera. Aviat "el baret i sa terrassa" a la casa del governador podrien completar l'oferta. Pareix que no es farà, en canvi, l'espectacle de llum i so. Alguns han cregut sortir de un mal somni.

CONCERT. El Centre Cultural Banda de Música de Capdepera organitzà un concert de clarinet i piano per ajudar a les obres de l'església de "San Bartolomé", va ésser un èxit. Es recolliren quasi cent mil pessetes.

Els cartells anunciadors foren en castellà, cosa a la que no ens tènem acostumat. Aquesta associació, "en

condició d'entitat preocupada per la cultura en tots els aspectes", hauria de recordar que les nostra llengua es part de la nostra cultura. Per què han girat la llengua ?

VALÈNCIA . Per sisè any consecutiu, el C.C. Banda de Música de Capdepera, féu acte de presència a les Falles de València, contractada per la comissió de la Plaça de l'Arbre.

A part dels alicients estrictament musicals que, ban segur, els membres de la Banda hi troben en el seu quefer, aquesta sortida anual a terres valencianes s'ha convertit en una fita gairebé obligada que, d'alguna manera compensa els seus esforços i dedicació.

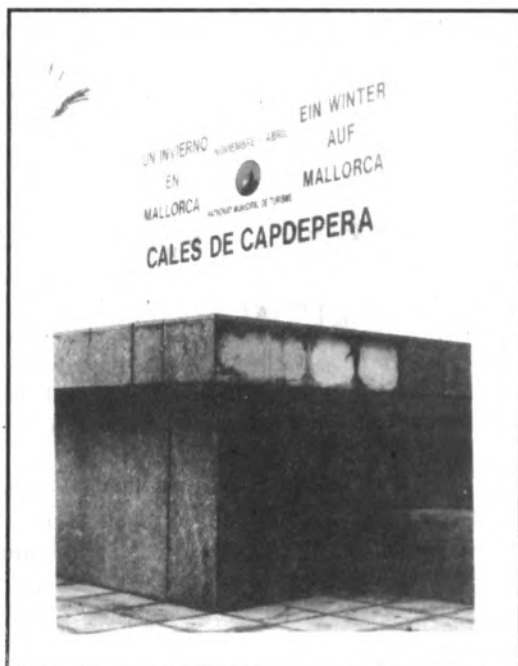
Com ha vengut succeïnt cada any, la Banda va complir el seu periple valencià sense cap entrebanc i representant molt dignament a Capdepera en tan important esdeveniment. Tan és així que, també un cop més, han quedat convidat a repetir. A la Plaça de l'Arbre estan contents amb la nostra Banda.

I una vegada més, com tampoc sol mancar cada any, els músics tornaren fets pols, després de quatre dies de caminar i sonar molt i de no dormir gens.

SIQUIES. Com no podia ser d'altra manera, ara que comença la temporada turística, GESA ha obert siquies al carrer d' Elionor Servera i altres de Cala Rajada.

Ja és hora que les grans empreses com GESA i TELEFONICA , planifiquin les seves obres i les facins quan menys molestin. Demanem a l'Ajuntament que transmeti a aquestes companyies les queixes dels perjudicats, o sigui tot el poble.

PLAÇA DELS PINS, Molt es va xerra de la conveniència o no de l'escenari i la seva situació. Però un pic fet no estaria gens malament que s'arreglassin els desperfectes, l'imatge que dona és de total deixadessa, ja fa molts de mesos que està així. Tampoc no estaria massa ben fet.



SA VAQUERA de Canyamel ha deixat de produir llet. Dins la possessió de Sa Torre, hi ha dues explotacions ramaderes molt importants, una Ses Veles i l'altra Sa Vaquera amb una trentena de vaques. Degut a la crisi del sector lleter mallorquí ha tancat les portes definitivament, és una altra passa enrrera del camp gabellí.

PADRINS. La Federació Balear de Persones Majors ha aconseguit que els de més de 65 anys i invàlids, puguin tenir dret a una reducció del 25% en els billets de transport públic per carretera sempre que tenguin la residència a les Balears.

Vos recordam que el mateix grup de persones , amb ingressos inferiors a les 750.000 ptes anuals podeu obtenir la tarifa mínima al servei de Telefònica.

De tot això vos informarà, i ajudarà a fer els tràmits, l'Assistent Social de l'Ajuntament..

PAPERERES. S'han col.locades al passeig marítim de Cala Rajada, pràcticament totes les papereres que estaven espenyades. Les desitgem una llarga vida, malgrat som conscients de la dificultat i perillositat de la seva feina.

LLocs de Venda.

Podeu adquirir el Cap Vermell als següents establiments col.laboradors:

A Capdepera.

** Els dos estancs:*

Ca'n Serra a Vila Roja.

Ca Na Maria Tasana a Vila Nova.

** Llibreria 'l'Orient'.*

A Cala Rajada.

** Llibreria Cala Rajada.*

(Carrer Elionor Servera)..

** Casa del Mar.*

Cap Vermell és una publicació mensual publicada a Capdepera-Cala Rajada. Subscriuiu-vos

AGENDA DE LA VILA

Mes de març

NATS

Dia 3 Maria Bestard Fernandez de na Maria i d'en Miquel

12 Rubén Pérez Vilches de na Elvira i d'en José

15 Jasmina Ferrer Huckson de na Louise-Jayne i d'en Antonio

18 Pau Cantó Fernandez de na Maria i d'en Bartomeu

21 Andrés Ortega Alzina de na Margarita i d'en Andrés

23 Ana Laura López Gavan de na Emma i d'en Esteban

NOCES

Dia 1 Gabriel Esquina Mezquida amb Catalina E. Sancho Fuster

6 José Parra Castro amb Teresa Felipe Lozano

7 Sebastià Ginard Perelló amb Margalida Martí Pons

21 Antonio Botellas Roig amb Nicola Clair Atkins

FINATS

Dia 3 Ignacio López Solano (11-12-1907).

23 Maria Moll Melis "Vaguera" (26-9-1899).

El temps... el nostre temps.

Joan Espiritusanto

Al igual que els mesos anteriors el passat març ha tornar esser un mes molt irregular, coincidint les plujes practicamente a la darrera semana quan l' entrada de la Tramuntana ens va deixar cinc dies de plujes consecutives amb amb les corresponents tempestes i una petita calabruixa el dia 27, a les 7,30 hores, la qual passà despercebuda, tot i que la temperatura, a la nit, fou la més baixa registrada durant aquest hivern, marcant el termòmetre 3º positius.

Dies de molta humitat els patirem a principis de mes, del 1 al 5. I forts vents de Ponent que afectaren els nuclis de Capdepera i Artà, i no tant a Cala Rajada més resguardada; ocasionaren algunes destrosses.

El resum de les plujes és el següent: 11 dies de pluja, un dia de calabruix, i tres de tampestes. La precipitació màxima, el 25, amb 13,5 l/m2, bufant la Tramuntana. El total del mes arribà als 36,3 l/m2.

Les temperatures mínimes anaren minvant poc a poc, des dels 11º fins arribar als 3º ja esmentats del dia 27. Les màximes anaren dels 19º als 22º del dia 23. L'entrada d'aire fred, el 24, feu baixar la temperatura fins els 13º, i el 27 la mínima de les màximes es situà en els 11º. Per tant, recordem, el dia més fred del any, el 27, amb 11º de màxima i 3º de mínima.



SONS I RENOUS

Per Ma. Antònia Gomis

JOVES INTERPRETS

Els nostres joves músics, integrants de l'Escola Municipal de Música, varen tenir la possibilitat de participar el dissabte dia 11 a una diada, on l'objectiu principal fou trobar-se amb altre gent de la seva edat i estudis musicals semblants d'altres pobles de l'illa. Les Joventuts Musicals de Mallorca (les delegacions de Palma, Soller, Son Servera i Capdepera) fa un temps varen realitzar el projecte a Son Servera i a Soller. Aquesta vegada Capdepera va organitzar una jornada interessant i divertida amb un concert a l'església de Sant Bartomeu a les 12 del migdia, on hi participaren representants de joves instrumentistes de piano, instruments de metall, vent, fusta, corda i fins i tot, agrupacions vocals.

Després d'aquest acte pujaren tots al Castell on dinaren, parlaren, feren noves amistats i recorregueren el recinte. La jornada acabà amb un passeig en tren per la zona de les platges i pins de Cala Rajada.

L'èxit d'aquestes jornades ens fa pensar, una vegada més, en noves possibilitats de programar més actes per a ells; sobretot, perquè els joves instrumentistes, els qui comencen en aquest camp musical, puguin donar a conèixer els seus incipients valors i gust per la música.

AGENDA MUSICAL (Abril)

-Divendres 10: ORQUESTRA

"Tumbet de Solfa Orquestra", a la nit, al "Café 3"

-Dissabte 11: JOVES INTERPRETS

Concert d'alumnes de les escoles de música de Palma, Soller, Son Servera i Capdepera dins la "II trobada de joves instrumentistes".

Organitzen: Escola Municipal de Música de Capdepera i les Joventuts Musicals de Palma, Son Servera, Soller i Capdepera.

A les 12 h. , a l'església de Capdepera

-Diumenge 12: CORAL

Concert Quaresmal a càrrec de l'Orfeó Artanenc, Coral de Son Servera i Coral s'Alzinar.

A les 21'15 h. a l'església de Capdepera

-Dimecres 15: CLASSICA

"Quartet d'arc Rus" de Moscou.

Organitza: "Un hivern a Mallorca".

A les 17'30 h. a l'església de Cala

Rajada

-Dissabte 18: ROCK

Presentació del nou disc del grup manacori "Rotsdai"

A la nit, al "Serpens Pub".



Per què ?

- Per què.....el P.p. no fa cap comunicat en mallorquí ?
- Per què.....ja no plou com abans ?
- Per què sempre ens fa falta temps per fer les coses?
- Per què..... tothom arriba tard a les reunions o no arriba ?
- Per què..... han pujat tant les sancions de tràfic?
- Per què... Capdepera és un dels quatre municipis de l'Illa que ja paga el cànon de l'aigua?

EL MUSSOL

Des del mes de gener el grup de teatre local, *El Mussol*, assaja intensament l'obra de teatre *Ca Nostra* del mallorquí Joan Mas.

L'autor és un comediògraf bastant conegut pel públic mallorquí i menorquí; és un dels millors escriptors de l'anomenat teatre regional. Les seves obres són senzilles i sense complicacions intel·lectuals, sempre entretingudes i ben construïdes.

Des de fa anys seguesc, si fa no fa, l'obra d'en Joan Mas. Aquesta curiositat va començar en el mes de febrer de l'any 1972 quan, juntament amb tres companys mallorquins, vaig passar uns dies a Menorca. Un d'aquells vespres s'inaugurava la I Setmana de Teatre Balear en el Teatre Principal de Maó amb una obra del mateix autor *El sopar agre*. El grupet de companys, llavors molt animosos i amb poca son, decidí assistir a l'estrena; comprarem les entrades més barates i al galliner ens enviaren. Asseguts damunt uns grans de fusta ens cansarem d'esperar el començament de l'obra; un avorrit protocol ens feia enutjosa i fatigosa aquella espera: arribada de les autoritats, presentació de les autoritats, intervencions dels organitzadors, aplaudiments i més aplaudiments. Encara no havia començat l'obra i nosaltres ja esgotàvem les darreres dosis de paciència; aleshores ens animàrem a manifestar la nostra desaprovació i de seguida ens enviaren un policia nacional que ja no es va moure del nostre costat i, constantment, ens recordava que aniríem



al carrer. No sé si fou per la tensió dels incidents però *El sopar agre* no ens agradar. Acabàrem la vetllada redactant una carta al director del diari Menorca on criticàvem l'obra d'en Joan Mas.

Fins fa pocs anys en Joan ha treballat de botiguer, circumstància que explica algunes de les característiques més criticables de la seva tasca teatral: diàlegs intrascendents i personatges innecessaris.

L'obra que representarà *El Mussol* s'estrenà, per primera vegada, a l'any 1956. Anys més

tard, fent cas a les crítiques, l'autor enllestí una segona versió on suprimí personatges, millorà diàlegs i, fins i tot, canvià el final. *Ca Nostra* és, segurament, l'obra més cuidada i acurada d'en Joan Mas; una obra que va més enllà del simple entreteniment, amb personatges ben caracteritzats i situats dins l'ambient pagès de la Mallorca dels anys vint.

El grup *El Mussol* ha sabut renovar-se i aprofitar l'experiència dels autors més veterans que realitzen unes magnífiques interpretacions; na Bàrbara Flaquer i na Mari-Germa Melis interpreten a les germanes Miquela i Pixedis, en Xesc Oleo és el sen Marruell i, així, fins a la dotzena d'actors que donen vida a altres tants personatges que semblen sortits de la vida real.

Els hi desitg molt d'èxit i coratge per seguir fent camí.

Josep Terrassa

R E C O R D A U

Teatre Principal de Capdepera, dies 1 i 2 de maig, a les 21:00 hores

EL MUSSOL

representarà l'obra

Ca Nostra

de Joan Mas

El nou casal

Ja es pot dir, sense por a equivocar-se, que l'Associació de Premsa Forana de Mallorca ha arribat a la majoria d'edat. Una afirmació que té tota la força i envergadura que li proporcionen els dotze anys d'existència, haver assolit el nombre de cinquanta publicacions i tenir des d'ara casa pròpia.

Era el 23 de febrer de 1980 quan en el local del setmanari "Dijous" d'Inca, una junta promotora en representació de 14 revistes de la part forana de Mallorca procedia a l'aprovació d'uns estatuts, el quals, a partir d'aquell moment haurien de donar personalitat jurídica a la naixent associació "encarregada de la representació, gestió i defensa dels interessos comuns de les publicacions periòdiques radicades a la part forana de l'illa de Mallorca".

I ara, dotze anys després, quan ja l'entitat ha pres més força i és de cada dia més tenguin en compte pels diferents estaments polítics, socials i religiosos, tant de caràcter regional com local, aquesta Associació de Premsa Forana de Mallorca pot reafirmar la seva essència i, de cara al futur, disposar d'una llar que l'encobeirà. Els seus membres no hauran d'anar més de manlleves perquè es podran allotjar dins ca seva. Un edifici que fa poc més d'un any fou comprat i ara, després d'esser quasi totalment remodelat, està en condicions de poder satisfer les ambicions dels més exigents. La gran hemeroteca, l'espaiós saló d'actes, la secretaria, el vestíbul, el pati interior, la foganya, el rebost, els serveis... constitueixen les dependències de l'esvelt casal, d'estil mallorquí, seu de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, acomodat a la vila de Sant Joan.

Se cercà i es trobà una casa situada enmig del poble en una localitat plantada quasibé en el centre de Mallorca, perquè l'accés fos fàcil per a tots. I una vegada adquirida es posaren mans a l'obra; i ara, el 4 d'abril de 1992, ja enllestida, la seva inauguració haurà vingut a ser el colofó d'una inquietud latent durant els darrers anys, però també la rematada d'una aspiració difícil d'enfrontar, ara culminada satisfactòriament.

Onofre Arbona

(De "Bona Pau")



El nostre patrimoni

En Pep Terrassa, sempre preocupat per l'antigor, ha escrit un llibre que tracta dels homes primitius que habitaren aquestes contrades i que ben segur feren qualque torrada per Can Plenetes. A més de l'alfabet fenici, en Pep sap llegir les pedres i albirar el modus vivendi dels qui les treballaren, d'això fa molts de segles. No hi ha construcció antiga que no tenguí catalogada i sortir am ell al camp és assistir a una lliçó magistral a l'usança dels peripatètics, d'aquets també fa molts de segles.

En Pep de Na Maians és destre foguer, però com sia que aquesta habilitat avui en dia no està reconeguda socialment, comentaré, solament, el llibre.

La prehistòria sol esser una d'aquelles lliçons que s'entravessen degut a les interminables divisions i subdivisions de períodes mals de precisar, a l'escassa fiabilitat de les interpretacions i a les sempre incertes conclusions, tot ajuda a que les obres dedicades a la matèria siguin de lectura enfarragosa. L'autor, aquesta vegada, té l'habilitat de fer planera l'exposició del tema, ha fuit de terminologies per a erudits i amb senzillesa ens va explicant el Patrimoni Arqueològic del municipi de Capdepera, ajudat per nombroses fotografies i dibuixos que fan més entenent l'escrit.

És d'esperar que les escoles de s'Alzinar i s'Auba sapiguin aprofitar els coneixements vessats en el llibre per donar una millor ensenyança als seus alumnes. I que l'Ajuntament prengui mesures abans que no s'esboldreguin del tot els monuments arqueològics.

A Capdepera tenim les siquies, vertaderes obres d'enginyeria hidrau-

lica, que possibilitaren al llarg de segles el regadiu de les terres de Na Maians, de s'Alzinar, de s' Baladre, etc. Avui estan abandonades i fetes malbé, tant com els molins d'aigua de Sa Farinera, Sa Tafona, d'en Lluquet, de Na Maians, etc.

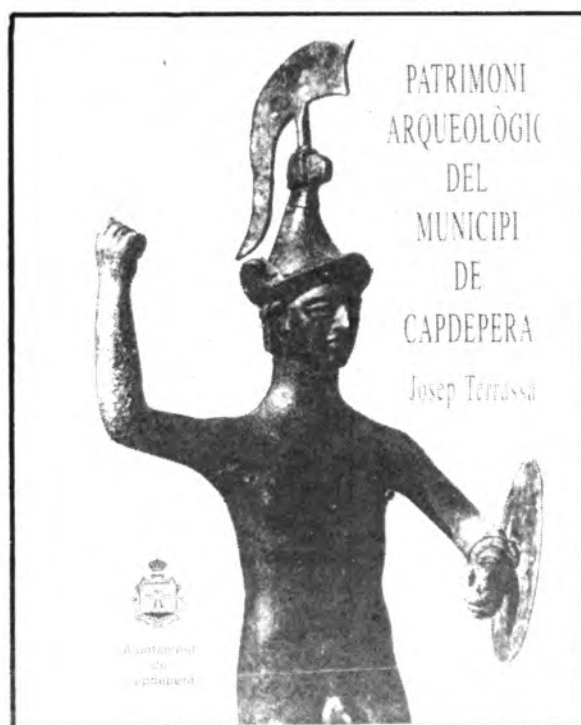
En Pep té ben apamat el terreny i restrejar les siquies em va permetre conèixer una part de la història de Capdepera que m'era desconeguda. A més, la passió d'en Pep a l'hora de tresmetre l'estima vers el nostre passat m'ajudà a apreciar el valor d'aquestes obres d'arquitectura. Crec que s'hauria de fer alguna cosa abans que no s'esfondrin del tot. Potser el llibre escrit per Pep Terrassa seria una bona primera passa per poder apreciar una part de la nostra història que es perd irremissiblement.

TERRASSA FLAQUER, JOSEP.

El Patrimoni Arqueològic del municipi de Capdepera.

Ajuntament de Capdepera. 1a. edició: setembre 1991. 85 pp.

Llucià Sirer i Fuster



ES CEMENTERI.

Un dia d'hivern, d'aquests de pinyol vermell en què es fred t'entra a dins ets ossos, es dos amics d'es pedrisde sa plaça de l'Orient, no en feien comptes d'asseure's per allà damunt, per què feia mal estar aturats amb aquella fredorada i manco posar ses anques per damunt aquella barra de gel que, a més, estava banyada de sa brusca que havia feta.

Els dos varen decidir d'anar a fer una volta a peu per treure's es fred i estirar ses cames, ja que a cap d'es dos no els agradava estar a dins el casino aguantant es taurell i buidar vidre, i encara dur-se'n sa roba a ca seva amb aquella olorada de fum de tabac. Tampoc no volien anar-se'n a ca seva tant prest i estar tot lo dia a davant s'escalfapanxes... , es dia arriba a ser llarg i feixuc.

Maldament ara siguem més moderns que abans, i ja tinguem gelera, rentadora, televisió, forn per encalentic el sopar en dos minuts, un parell de cotxes, a cada casa (ara que sa gasolina va barata), música "a tope" per dins ca nostra, llums enceses a voler (ara que G'ESA mira per noltros); maldament ara tenguem tot això, encara mos agrada tenir foc a sa foganya per punyir i jugar-hi.

Ja sabem que tot canvia, ara sense sortir de ca nostra podem veure totes ses pel·lícules que volem, novel·les en tenim per pà i per sal, concursos en veim cada dia que fa colló, partits de futbol... per parar un tren (només mos falta que qualche dissabte o diumenge sa dona mos faci per sopar estufat de pilotes). Ara en plegsam un bon estofat per dins ca nostra per que ja no podem xerrar com ho feien abans, ni amb sa dona, perquè fins a sa darrera becada esteim davant es televisor mirant tot lo que es presenta.



Amb sos fills... , amb aquests si no hi xerram de rampellada quan entren o surten de la cas... oli m'ha caigut, perquè per dins ca nostra no podem badar boca. Amb tants de video-clips i trastos penjats per ses orelles diuen que els desbaratam, i jo no sé què punyetes escolten, inclús el temps del dinar. I si se penyen en es telefon... , en tenen per més d'una hora només per sebre a quina hora s'han de veure amb sos amics as cap d'una estona.

Am tot aquest magubell que mos espera cada dia, al manco quan sortim a dinar quatre pases, a més d'estirar-nos ses cames, noltros xerram... i xerram de lo que mos agrada sense que ningú mos molesti.

Aquell dia de fred, que llevava ses arnes a sa roba, com en sol fer molts quan hem passat Sant Antoni, es dos amics, amb sa gorra ben passada, sa bufanda que els donava dues voltes an es coll, es capot embotonat fins a dalt de tot, es calçons de pana i ses botes peludes, partiren pès carrer d'es Port per avall... amb ses mans a dins ses butxaques. Quant arribaren a Ca'n Perico Canals, ja duïen els baixos dels calçons ben banyats dels esquitxos dels cotxes que passaven a la mala.

Per anar de Ca'l'amo En Joan Mangol a Ca'n Pau... , marededeveta del Sant Roser, en pegaren una panxada, aquí caig aquí m'aixec, entre cotxes mal aparcats, aigua que devallava per sa vorera, hi arribaren però... d'hivern en haver de tornar anar a donar quatre pases, prendrien un altre camí, perquè es Carrer d'es Port no està fet per es qui van a peu.

De Ca'n Pau an es cementeri, hi arribaren perquè el Bon Jesús va trobar que havien de sofrir un 'poc més en aquest món, i així per ventura no importará que s'aturassin en el purgatori. De Ca'n Pau en avall, quant se creua amb un camió, un cotxe llançat, una moto sense fre, per allà que no passen els policies de tràfic, allò és un purgatori en vida si no agafes per dins s'herba de sa vorera que ara aixamplen. Si no estàs alerta... sa funerària te podrà fer

una rebaixa per lo a prop que hi ha es Clot Garrover.

Abans d'entrar en es cementeri se recolzaren a s'esquenadar ja que d'allà veuen es cementeri nou de pla en pla. Comentaren una estona llarga lo vell que és i lo ben cuidat que està, tant ses tombes com es jardí, és una monada que dóna gust es veure'l, a part de fer-nos recordar es que tots hi tenim enterrats per allà de dins.

Quan s'atracaren i entraren cap a dins el cementeri vell... marededeueta del Sant Roser... , intercessora dels afligits ! quant aquells dos homenets veren aquell magubell de façanes així com les han deixades a unes i així com tenen abandonades ses altres !

A Capdepera en tot es poble no tenim cap façana completa d'aquestes fetes de marès de grà gros vist; aquí nomès en tenim de posat en es caps de cantó i a ses branques de portals i finestres.

Precisament en es cementeri és aquí hon tenim un conjunt de façanes fetes d'aquest marès, unes diferents de ses altres i sense cap dubte lo millor que hi ha d'aquest gènere a dins Mallorca.

Ja sabem que cada tomba t'e es seu propietari, això ja ho sabem; però ses façanes, es conjunt d'elles, indiscutiblement haurien de dependre una de ses altres, i totes juntes harmonitzar es conjunt que forma es nostre cementeri.

Precisament es nostre cementeri no té massa mascladissos. Tenim sa part vella que no s'ha tocada perres, tant a sa part que entram com a sa banda de dalt.

A sa primera ampliació que es va fer a sa part de dalt de tot, que és aquí on hi ha sa capella, totes ses façanes són blanques o des color natural des marès de santanyi.

Sa segona ampliació se va fer a abaix des depòsit i allà són tombes en nínxols en es costat de sa capella de cada tomba, en totes ses seves façanes dins es mateix gust, es blanc i es color natural des marès de Santanyi. Per atendre totes ses necessitats que a les hores tenien, ja es va fer una quarta part d'aquesta ampliació només de nínxols tots dins es mateix estil i color que a la resta de s'ampliació.

Quan a la fi llevaren es Cementeri d'es Protestants, per tal que fóssin tots iguals de morts ja que no ho som de vius, en aquell redol hi feren només nínxols.

A ses darreres ampliacions s'ha seguit es mateix gust, com si fos una continuació de sa primera: capella central, nínxols en es costat amb façanes dins es mateix gust i color.

Però sa part vella... , ses façanes per un costat són un abandó, i per s'altre són un pupurri.

Allà podem veure façanes amb es marès que fa molts d'anys que buida i tenen peces que cauen; també a dins sa part vella tenim façanes d'aquestes de marès vist que estan pintades, trossos de blanc i trossos de gris. Estau segurs que veure una cosa en es costat de s'altre... és pegar-se puntades de peu pes dellons.

Sa que feren es seu dia perquè fos sa façana principal i que ara separa es cementeri vell d'es nou, on hi ha sa inscripció "Cementerio Municipal" com altres de ses velles té "Càncer crònic". Si és responsables no hi posen remei, a més des trossos que se buiden, sa creu que remata aquesta façana a dalt de tot, se farà envant a caure a bocins. Aquesta façana és una obra d'art dins es seu estil. Molta de gent entesa en la matèria que mos visita, que per necessitat o per curiositat passa p'es cementeri... , queda embadalida de lo ben feta que està.

Aquests dos homenets d'es pedris de sa plaça de l'Orient, a qui els agrada molt i se n'entenen un poc de aquestes coses demanen per favor a qui pugui fer, que prohibeixin tapar més façanes que tenen marès amb aquestes característiques, tant a dins es Cementeri, com ses poques branques de portals que mos queden en es poble, i que arreglin ses que estan espenyades de sa manera més convenient.

Aquest patrimoni que tenim és una llàstima tapar-lo o deixar-lo caure. És part de sa nostra història... i amb lo poc que en tenim d'escrita ja basta de fer desastres. Ja basta.



Sebastià Ferer "Es Malater"

Converses.

El passat dia 8 de gener una caravana de més de 70 camions recorria, en manifestació, les carreteres de Mallorca. Aquest acte de protesta estava convocat i organitzat per l'associació de transportistes A.S.T.A.M. que presideix en Miquel Ferrer Castell.

L'èxit de la convocatòria tregué a la llum pública els difícils moments que atravessa el sector del transport públic a Mallorca.

Cap Vermell.- Quins són els orígens d'aquesta associació tan desconeguda fins fa pocs mesos ?

Miquel Ferrer.-Hi ha empreses que tenen els seus propis sistemes de distribució dels productes i mercaderies, aquests camions formen part de la xarxa de transport privat; la nostra associació, en canvi, aglutina el transport públic, es a dir, feim qualsevol feina que ens comanin.

L'associació se va fundar l'any 1977 i el primer secretari fou, encara que poc temps, en Miquel Pascual Amorós el nostre parlamentari autonòmic. ASTAM, associació de transportistes de servei públic, fou una de les petites associacions que se federaren per fundar la P.I.M.E.N.

- Quan i com començà la teva activitat dins l'associació ?

- Sempre, des de la seva fundació a una assemblea que se celebrà a l'antic teatre Sindical de Palma, he estat lligat a ASTAM. Des de llavors he assistit a totes les reunions de la Junta Directiva de l'associació.

- Com és possible que una associació tan important com ASTAM passàs desape-

cebuda durant quinze anys ?

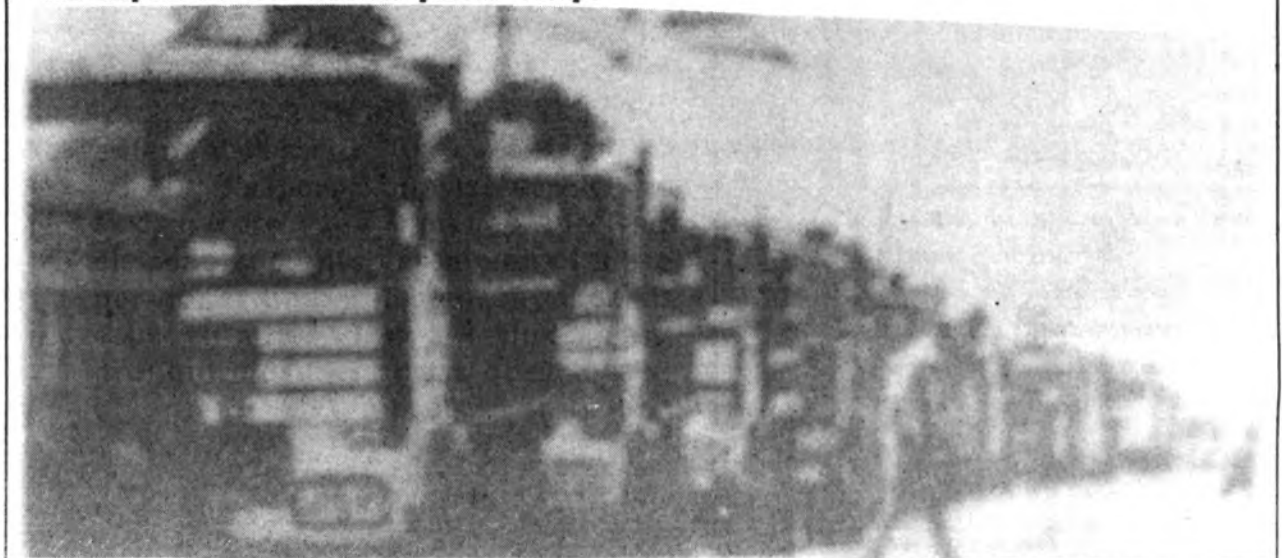
- Fins l'any passat aquesta associació ha estat poc activa per què hem viscut molts d'anys de balquena i la gent, com no tenia problemes de feina, no es preocupava. En el mes d'octubre de l'any passat un grup de companys em demanaren que acceptàs la presidència de l'associació i fer front a la crisi.

- A més a més del president, amb quina representació compte ASTAM a Capdepera ?

- A Capdepera tots els transportistes estan afiliats a ASTAM, som set. Als pobles de l'interior de l'Illa és on hi ha més transportistes; Sa Pobla, Muro, Porreres i Vilafranca són poblacions on hi ha molta de carga: graveres, teuleres, fàbriques de materials de construcció, etc... les grans empreses de transport públic de mercaderies estan a Palma i formaren una associació a part de la nostra.

- Ens sembla que la nostra comunitat no té excessives competències en matèria de transport

- La Llei de Transport fou aprovada pel Congrés dels Diputats en el mes de juliol de l'any 1.987; el reglament és de l'octubre de 1.990 ; per tant, és una llei recent, moderna. La Conselleria de transport regula l'ampliació de la Llei. Aquesta llei és desconeguda, no tan sols per la població, sinó també, pels organismes públics, per exemple. He sabut que l'Ajuntament de Capdepera estudia la possibilitat de comprar una grua per retirar els vehicles que deixin mal aparcats al carrer, si bé l'Ajuntament cobrarà la multa per l'infracció no podrà fer el mateix per la retirada del cotxe, per què l'Ajuntament no té un servei





els costos sempre pugen: en el darrer trimestre el combustible ha pujat set pessetes; les assegurances, en dos anys, han pujat el cent per cent; de cada dia hi ha més "morosos"; etc, etc... Per altra part, els preus dels nostres servicis en lloc de pujar, baixen per l'excessiva oferta.

- Com es presenta el futur?

- Dins el món del transport hi ha moltes d'empreses que no tenen més que un camió. En endavant, per rebaixar costos i millorar els nostres servicis, s'hauran de fer cooperatives, societats limitades, centres de contractació que permetin cercar mercats més grans, amb més oferta i millors serveis.

públic de transport; aleshores, si s'ha de crear una empresa de transport municipal per retirar qualque cotxe, el servei sortirà molt car.

- Com estan les negociacions amb el Govern Balear ?

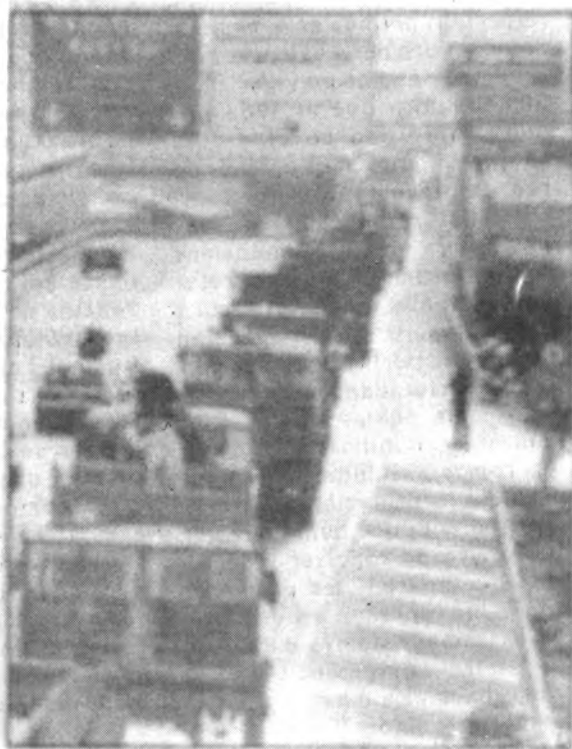
- Per a Nadal de l'any 1990, quan era conseller en Pius Tur, presentàrem a la Conselleria un dossier per regular el transport públic a les Balears. Després vingué el període electoral durant el qual consideràrem que no era oportú presionar al Govern amb les nostres propostes. Després de les eleccions, una vegada normalitzat el funcionament de les institucions polítiques, tornàrem a insistir; però sorprenentment, no ens quedà altre remei que començar de ben nou ja que, a més a més de canviar el conseller i el director general, ens digueren que havien perdut el dossier.

Els dos punts bàsics que demanam són : No donar noves llicències i aturar l'intrussisme. Dia vint-i-nou de febrer d'enguany el Govern Balear publicava un decret segons el qual deixarien de donar, durant mig any, noves llicències; mentre tant ferien un estudi de mercat del sector de transport. S'ha creat una Junta per fer un seguiment de l'intrussisme.

- Quina és, actualment, la situació econòmica del sector ?

- La situació és delicada per què hi ha una crisi molt forta en el sector de la construcció. Fa quatre anys els Decrets Cladera caigueren a uns moments de bona saó; llavors hi havia ganes de construir, demanda de places hoteleres, doblers aturats, crèdits, totes les circumstàncies eren favorables. Per servir la forta demanda els transportistes ens verem obligats a augmentar la flota de camions i ara els tenim aturats. Per altra part

En temps de crisi és quan es comprova la força i la vàlua dels col·lectius humans. En Miquel està aportant la seva il·lusió i l'esforç confiat en que l'associació de transportistes sabrà superar la crisi que pateix.



Avios, noves i comunicats.

La secció "Avios, noves i comunicats", està dedicada al pacte entre el P.S.O.E. i el P.p., signat a nivell nacional, i que permetrà a les Illes Balears millorar el seu estatut, però competències fonamentals quedaran encara fora del seu abast.

El Pacte signat significa per totes les Comunitats de via lenta (eligiren l'article 143 de la Constitució per desenvolupar-se) l'assumpció de noves

competències. Afectarà a totes les Comunitats Autònomes excepte les que ja han ampliat les seves competències (Galícia, Andalusia, Navarra, Canàries, País Valencià) i les històriques (Catalunya i País Basc). Balears queda englobada al grup de les comunitats sense personalitat pròpia clarament diferenciada. El nostre govern autònom així ho vol.

realment les noves competències són residuals: fundacions, publicitat, menors, meteorologia, peses i mesures, ordenació sector pesquer, salvament marítim, jocs, Inserseu... total 33 matèries. Les importants, Sanitat i Educació,

encara quedaran per més enviant.

Les valoracions del pacte són variades, el Pp i PSOE el qualifiquen de molt positiu, mentres que les nacionaleistes el rebutgen. Les institucions autònomicques l'accepten malgrat elles mateixes demanaven una reforma de l'Estatut d'Autonomia més ambiciosa.

Una cosa quedarà clara, En Gabriel Canyelles no podrà "plorar" més i dir que el govern de Madrid no li vol donar més competències o que les Illes rebem menys doblers del que aportam a l'Estat.

A Cap Vermell han arribat aquestes dues valoracions:

L'aniversari de l'Estatut i el Pacte Autòmic.

Enguany, a nou anys de la promulgació de l'Estatut d'Autonomia de les nostres Illes, ens cal una celebració gens rutinària. El pacte autòmic nacional sembla que haurà de marcar una important petjada en el camí de l'autogovern per a Balears ençat amb l'entrada en vigor de la Llei Orgànica que el 1983 ens otorgà i recongué el dret a gaudir d'institucions pròpies de representació política.

Les reiterades peticions de millora de les dimensions competencials s'han concretat en l'esmentat pacte, els fruits del qual, però, encara no estan clarament perfilats. Per a nosaltres els ciutadans que constituïm els pobles de les Illes aquesta reivindicació es cospava com a reivindicació singularment sentida; ara ens han escoltat, tot i que hem de restar a l'espera de conèixer com es desenvoluparan les promeses que s'hi contenen en el pacte. No es tractava només d'ampliar el "sostre" competencial per la raó cronològica d'haver esgotat el primer quinquenni de vigència de l'Estatut, sinó també i sobretot perquè formam una Comunitat Autònoma fonamentada en la suficient identitat com per esdevenir una comunitat històrica. Malgrat que no hi

ha antecedents moderns i contemporanis d'institucions d'autogovern, ni etapes no frustrades d'autonomia política, res no desdii que la personalitat històrica de les Balears participa de les condicions culturals, idiomàtiques i històriques que adjudiquen a altres comunitats el reconeixement d'autonomia històrica.

S'ha dit amb prou arguments incontestables que no era adient que a Balears no poguéssim tenir la competència en Educació, tenient en compte que no hi ha cap altra comunitat amb llengua pròpia distinta a la castellana que no la gaudesqui. El pacte autòmic, però, finalment hi posarà remei a l'anomalia, sempre que estiguem convençuts de que és una eina de desenvolupament i no un objectiu final. I el que hem de valorar com a cosa més important encara: mitjançant els acords, els llistats de matèries pactades recull una relació llarga de noves competències que jurídicament reforçaran l'edifici de l'autogovern que tots els ciutadans anam bastint d'ençà de la restauració del sistema democràtic. Ara bé, també pens que el pacte - i ho vull remarcar - no ha de ser una fita finalista, sinó una nova passa que permeti concebre noves esperances pel nostre futur autòmic. La clau, per tant, no és sols l'assoliment d'un pacte, sinó el seu posterior desenvolupament.

El novè aniversari de l'Es-

tatut, per tant, ens permet motivadament afirmar que Balears és allindar d'una etapa de major autonomia i desenvolupament del dret constitucional a l'autogovern. Pot ser només ens manca demostrar en el futur immediat que, a més a més, formam "entitat regional històrica", segons l'expressió literal que fa la Constitució al puny de l'article 143 i que aplega a les autonomies històriques. Per aconseguir això últim, tal volta ens caldria treballar per aconseguir el que ja s'aomena a la Mesa del pacte autòmic el reconeixement a la bilateralitat. El temps i la consciència autònomicca que sapiguem demostrar seran els factors que ens atracaran a l'obtenció de la bilateralitat amb el Govern central per fer de la nostra una autonomia més forta, més gran, més pròpia.

Cristòfol Soler i Cladera.
El President del PARLAMENT
de les ILLES BALEARS.



El P.S. M. i el pacte autonòmic.

El P.S.M.-Nacionalistes de Mallorca, després de la coneixença i estudi exhaustiu del document sobre els acords autonòmics, elaborat pel Pp. i el PSOE, datat a Madrid el febrer de 1992, es ratifica en una apreciació que cada cop es fa més evident: aquests acords expressen les concepcions centralitzadores i burocratitzadores dels partits que el signen i priven els pobles de les Illes Balears d'accedir a l'autogovern, o al menys a un grau superior d'autonomia.

El que se'n ha volgut vendre com un gran avanç és una nova limitació dels drets democràtics i nacionals de les Illes Balears. El Pp. i el PSOE s'han posat d'acord en no atacar-se més en un tema en el qual, tanmateix, tenen poques diferències, ja els basten els temes de tràfic d'influències i de corrupció.

Per tot això, davant les declaracions del Ministre d'Administracions Territorials afirmant que les crítiques al susdit pacte es feien "per ignorància", i la manca de rigor en la defensa dels interessos de la nostra Comunitat Autònoma expressat, una vegada més, pel President Gabriel Cañellas, el PSM demana un debat públic als màxims representants del Pp. i PSOE a les Illes Balears. Sr. Cañellas y Sr. Obrador, per analitzar les característiques d'aquesta proposta.

Cal que tota la societat de les Illes Balears, les entitats i associacions cíviques, coneguin aquests acords centralitzadors. Un nou menyspreu cap a la nostra autonomia.

Oficina de Premsa. (PSM)
Palma, 13 de febrer de 1992.



Retall de premsa

Publicat a "Felanitx" el dia 15 de febrer de 1992. ne.2.783



«El Rei Herodes» del felanitxer Bartomeu Caldentey i Maimó

A Francesc de Sales Garau,
notari.

Miquel Pons

Ha arribat a les meves mans el llibre *Capdepera i «els Reis»*, de Sebastià Ferrer Pascual, editat per l'ajuntament de Capdepera, 1990. A més de l'edició d'*El Rei Herodes*, obra que es representa a la contrada gabellina, Sebastià Ferrer Pascual ens apropa a la història de les representacions i als personatges que hi han intervingut des dels inicis de segle fins ara mateix. Una selecció directíssima amb *El Rei Herodes* tenen els ligorins —els *hermanos*— que l'any 1889 arribaren a Capdepera amb la intenció «de recuperar el terreny perdut en favor dels protestants». Els ligorins sojornaren durant quatre anys a Can Pircus, del carrer Nou, mentre es bastia el novell convent amb capella, aules i teatre per a escolars, a l'avui carrer del Col·legi, on s'hi hostejaren el 1893.

L'ensenyament dels ligorins, impregnat de noves directrius i d'un nou esperit, devia marcar l'alumnat d'una distinció, orgull de tots aquells que sens distinció de creències assistien a les seves aules.

Quasi a la par amb els *hermanos* s'establiren a Capdepera, els Alcaines, família de comedians de Ciutat, amb una permanència d'una dotzena d'anys dedicats a fer teatre a Can Pere Joan «Bibi», que passats els anys es convertiria en cinema. Els Alcaines donaven algun paperet

secundari a la gent del poble, quan ells no podien abastar. Davant aquesta actitud sorgí un malestar entre les famílies, que volien per als seus fills una dedicació i uns papers més responsables. L'acarament entre els Alcaines i els nadius faria aplegar els comedians de Ciutat.

Per altra part, els ligorins, al teatre del col·legi, donaven recitals poètics i per Nadal es cantaven nades i la Sibilla com també es deia el sermó de la Kalenda. Amb els anys les festes s'enriquiren amb la presència de pastors i reis, que originarien les Albricise o escenificacions nadalenes. A vegades es representaven altres obres amb total independència de L'Alcaina, que no trigaria en abandonar Capdepera.

El 1893 fou destinat al convent de Capdepera el ligorí pare Antoni Vidal Solanes (1869-1953), nomenat superior el 1894.

Record amb tota casta de detalls la figura del pare Vidal ja vell, amb l'esclavina distinta, professor de Matemàtiques al carrer des Vi, ànima d'aquell petit museu de ciència, on vaig passar tantes hores contemplant aparells d'electricitat i ràdio, minerals i animals i ocells ambalsamats, que no podia esguardar vius i lliures al meu poble. Em diuen que s'abolí aquell petit museu de la ciència a la vora de la sala de visites del casalot del Capità Antoni

Barceló El pare Vidal resta definitivament incorporat a la claríssima poètica de Bartomeu Rossetó Porcel.

El Pare Vidal, endolat, s'ho mira

[des de la Riba.]

El Pare Vidal taüt crida els

[cuirassats anglesos.]

La mort dels Alcaines a Capdepera significà la inajornable naixença del grup escolar dels *hermanos* amb la representació de les *Albrícies*.

L'autor dels inicis del drama que tindrà com eix central Herodes, no és altre que el polifacètic pare Vidal esperonat per la dèria d'enllestir un drama sacre que s'escenificaria a la plaça pública i els actors serien els mateixos gabellins. El poc o molt que havia versificat el pare Vidal, en féu ofrena al pare Bartomeu Caldentey i Maimó, músic i poeta i lligori. Bartomeu Caldentey i Maimó havia nascut a Felanitx, al carrer de la Soladat, el 28 de gener de 1884, fill de Bartomeu i Francisca. El 1903 fou destinat al convent de Capdepera fins el 1911, un any després de la fusió de lligorins i teatins. A Capdepera coincidí amb el pare Vidal i llavors es féu realitat *El Rei Herodes*, el 6 de gener de 1904, a la plaça, sota la direcció del pare Bartomeu, que així era conegut el pare Bartomeu Caldentey i Maimó per diferenciar-lo de l'altre company, també felanitxer, pare Bartomeu Caldentey i Bauçà.

El pare Bartomeu Caldentey i Maimó se suma als felanitxers autors d'una obreta teatral nadalenca. Altres felanitxers són: Jaume Antoni Prohens, Bartomeu Mestre i Barceló, Joan Obrador i Riera, Miquel Forteza i Valls, Margalida Adrover i Nicolau (a) Mentiroso, ...

El Rei Herodes de Vidal-Caldentey i Maimó, publicada per primera vegada el 1990, si bé té algun tret personal com la incorporació del metge, de l'ambaixador, ... denota que els autors coneixien l'existència d'obres del gènere. No és una peça original del tot i amb certes concessions al públic mitjançant jocs de paraules, comicitats, anacronismes, ... L'obra està ben estructurada i amb una acció ajustada interrompuda per abundoses intervencions musicals a to amb l'acte.

Hi ha certa possibilitat que el punt de partida sia l'*Adoració de los Sants Reis*, de Salvador Antoni Ferrer Costa, apusí ex-claustrat, (1767-1846), segons Bover, de la qual es contabilitzen alguns manuscrits i edicions del segle XIX, com les de 1845, 1849, ... Posteriorment s'integraren en l'*Adoració de los tres*

Reis Magos. Novament adicionada, publicada vers 1880. Una obra aïmb idèntic títol està editada a Sòller, a la Imprenta «La Sinceridad», 1895. Els personatges que intervenen són els mateixos de l'obra de Josep Rullan i Mir i de Pep Hernández i Juan, de Son Sardina. De la darrera obra citada conec l'edició de 1910 i 1924, ambdues posteriors a la data, 1904, de la primera representació de Capdepera d'*El Rei Herodes*. On es donen les majors coincidències és en el paper del general, els diàlegs d'Herodes i els criats, d'Herodes i la Sibilla, certes intervencions dels màgics, ... Sembla que es guardava una còpia mecanografiada dels anys quaranta. La versió actual de l'Ajuntament de Capdepera, és molt digna, acurada i normalitzada la llengua. L'edició esmentada inserta una part gràfica molt il·lustrativa per adonar-se de l'evolució del vestuari, dels noms dels actors, de l'espai de la representació i com a dada curulla de curiositat és que fins a 1962 Maria i la Sibilla eren representades per donzells no per donzelles, idèntic al temps de Shakespeare. La diferència i separació de sexes en el teatre de l'església, convents, congregacions marianes i acció catòlica fou de llarga durada. Una «vega» complementava les representacions des del primer any, que fou a n'Aguait, on fou servit cabrit torrat. A vegades es llegien poesies i gloses i la música era pròpia per a cada representació. Notes de la intra-història gabellina sovint hi són presents com na Bel, primera dona que vestí de ciutadana i es tallà la coa, com el 1914 s'inaugurà la central elèctrica, com el 1919, en el Pla d'en Cosset, s'afegí l'escena de la degolla dels innocents i la intervenció de les mares ploradores, com l'aldarull amb la guàrdia-civil, com el semental importat de França, com la novetat del vestit color de cel de la Sibilla i com tantes de minúcies que configuren la intervenció de tot un col·lectiu a favor de la cultura popular, a favor d'una representació repetida, i que no hauria de decaure, cada quatre anys per no decandir l'auditori, sempre puntuals i fidels a *El Rei Herodes* i les *Albrícies*, durant anys i anys fins a deixar perennes en el llibre de cada memòria els versos d'aquells lligorins teatins, Vidal i Caldentey i ara salvats definitivament de l'oblit per Sebastià Ferrer Pascual. D'esdeveniments com el present està manca cada poble si es vol sentir poble i aimador de la seva patrimonial cultura.

CAPDEPERA

Damunt aquesta revista
ara jo vull publicar
que és sa revista més bona
que a dins Malorca hi ha.

Espanya ha canviat
d'una manera elegant
n'hi ha molts que no fan feina
pocs que patesquin fam.

És una cosa molt grossa,
ara la vull recordar,
primer felen feina
i no podien menjar.

Es senyors han tornat pobres
amb es canvi que hi ha hagut
en primer ells comandaven
i passàvem molt de gust.

Tot això ha canviat
es pobres han tornat rics
i es senyors ara se queixen
perque mai vien patit.

És molt mal d'atravessar
lo que passa en es senyors,
amb lo que treuen ses finques
no basta per pagar sa seva contribució.

Es conradors tots se queixen
i no poden aguantar
tots abandonen ses finques
i a jornal se n'han d'anar.

Tots es qui van a jornal
viuen com a cavallers
i si un dia no en tenen
tots s'apunten en es "paro"
i allà guanyen un poc més.

És una cosa molt trista
i ara ho vull publicar.
que guanyen més en es paro
que es qui esta ben col.locat

Es Govern ha fet monedes
molt males de controlar,
noltros que som espanyols
molts no les podem descifrar.

Les ha fetes tan petites
que això ja no te consol,
si mos cau una en terra
sols no sentim el renou.

Hisienda sempre plora,
demanen molts doblers,
Espanya és tan petita,
i empleats té de demés.

Si no fos per Hisienda
tothom podria cantar
visca Espanya, visca noltros
i visca sa llibertat.

Adéu.



IGUALS



Ciutat de Mallorca, 17 de Febrer de 1992

Benvolgut amic:

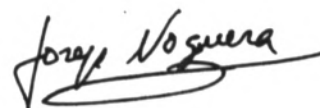
Davant els components, irracionals i aberrants, de racisme i xenofòbia que s'estan donant a Europa, i també entre nosaltres, Drets Humans de Mallorca, en col.laboració amb altres Entitats, inicia la Campanya "IGUALS EN DRETS". Es tracta de promoure una nova cultura, ampla i solidària, que respecti i promoció les minories ètniques, nacionals o estrangeres, com elements enriquidors de la nostra societat.

Iniciam aquesta campanya, que l'Associació "Pro Derechos Humanos de España (APDHE)" està duent a terme a nivell de tot l'Estat Espanyol, perquè estam convençuts que tots, Institucions Públiques i ciutadans, necessitam obrir-nos a una nova realitat social que faci possible l'acollida i la integració dins la nostra cultura mallorquina de tantes minories ètniques, socials i culturals que arriben i arribaran a la nostra illa, o que, estant des de fa segles entre nosaltres, segueixen marginades. Sols l'acollida, el respecte i la solidaritat, i no el rebuig, la violència racista i l'aïllament, ens duren a posar realment en pràctica la Declaració Universal dels Drets Humans, a fer possible la convivència justa, pacífica i complementària entre els grups racials diferenciats que conformaren i conformen la nostra Comunitat Autònoma.

Li adjuntam aquest material de la campanya perquè necessitam la seva col.laboració per una tasca tan important. Especialment de cara a la recollida de firmes perquè el racisme i la xenofòbia siguin tipificats com a conducta delictiva dins el Codi Penal, en les seves manifestacions més agressives, com és el cas d'organitzacions que promouen el racisme com acció política o reivindicativa. La seu de la nostra Associació és: *C/. Joan Munar, 14. 07004 Palma. Telèfon 75 37 84, de 18 a 20 hores.*

Comptant amb el seu suport, bàsic per l'èxit de la campanya "IGUALS EN DRETS", quedam a la seva disposició.

Ben cordialment,



Sgt. Josep Noguera
PRESIDENT

DRETS HUMANS DE MALLORCA



el planeta verd.



Agricultura Ecològica. Què és i que no és ?

Cada vegada més sovint trobam en els mitjans de comunicació, principalment a la premsa referències a l'agricultura ecològica. Han passats molts d'anys sense que ningú en parlés i en els quals era qualificada com una agricultura prehistòrica, poc productiva, adient només per als horts petits o per a persones que volien mantenir-se al marge de la societat.

En aquests moments és un tema de moda i hi ha moltes persones que volen exposar la seva opinió, tot i que quasi sempre es repeteixen els tòpics o es mesclen conceptes de l'agricultura convencional o química amb els de l'ecològica. No creiem que aquestes opinions siguin interessades, però es obvi difonent conceptes equivocats es dificulta el desenvolupament de l'agricultura ecològica i es confon i perjudica als consumidors.

Fent un poc d'història.

Mirem uns deu anys enrera: per aquelles dates nasqué la Coordinadora d'Agricultura Ecològica amb àmbit estatal, que sorgia de la necessitat d'aglutinar les persones que practicaven una agricultura respectuosa amb el medi i que produïa aliments sans.

En altres països, alguns amb més de cinquanta anys d'experiència, es veïen emprant distints noms: orgànica, ecològica, biològica, biodinàmica. Les associacions i agricultors integrats en la Coordinadora varen elegir la paraula "ECOLÒGICA", com la que més definia la seva caracte-

ristica principal, respectar els ecosistemes.

Hem de precisar que quan fem agricultura estem, evidentment, alterant els ecosistemes naturals a fi i efecte d'organitzar plantes i animals cap a una producció econòmica. Però quan en l'agricultura convencional la planificació de cultius o l'activitat ramadera es decideix només pensant en la producció, en els ecosistemes agrícoles o ecosistemes naturals, es considera la diversitat i l'equilibri entre poblacions de plantes i animals. Es dirigeix cap a una producció relativament alta i sistinguda que conservi o augmenti la fertilitat de la terra.

Legislació actual sobre agricultura ecològica.

Totes les denominacions que han estat emprades, són acceptades i es poden utilitzar amb referència als productes de l'agricultura ecològica. L'article 2 del reglament de la CEE ne. 2.092/91 del Consell, sobre la producció agrícola ecològica i la seva anomenada en els productes agraris i alimenticis determina la denominació per cadascun dels països membres. En el nostre cas és ecològic. Tot i que les denominacions com biològic, biodinàmic, orgànic, poden ésser utilitzades. Els productes ecològics, aliments o mitjans de producció, estan regulats pel Reglament de la Denominació Genètica i el seu

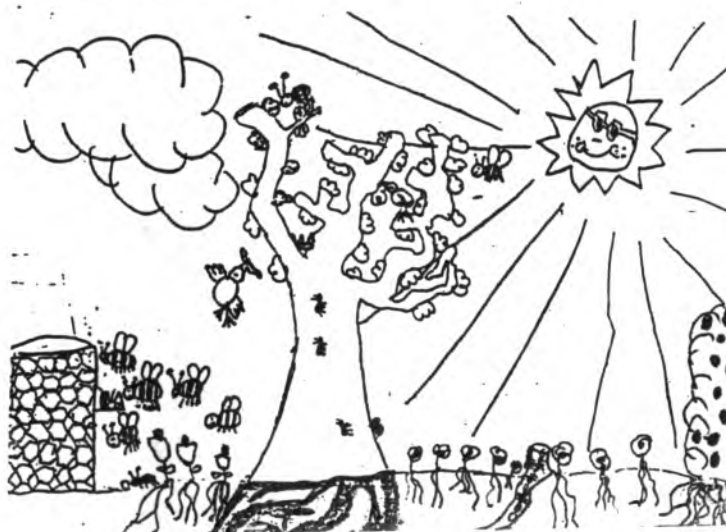
Consell Regulador. Aquesta "Denominació Genètica" s'ajusta perfectament a la situació d'aquesta agricultura ja que la seva qualitat específica ve donada per la seva forma d'ésser produïda, generada, i no pel lloc d'on ve com la Denominació d'Origen, com per exemple "Denominació d'Origen Vi de Binissalem".

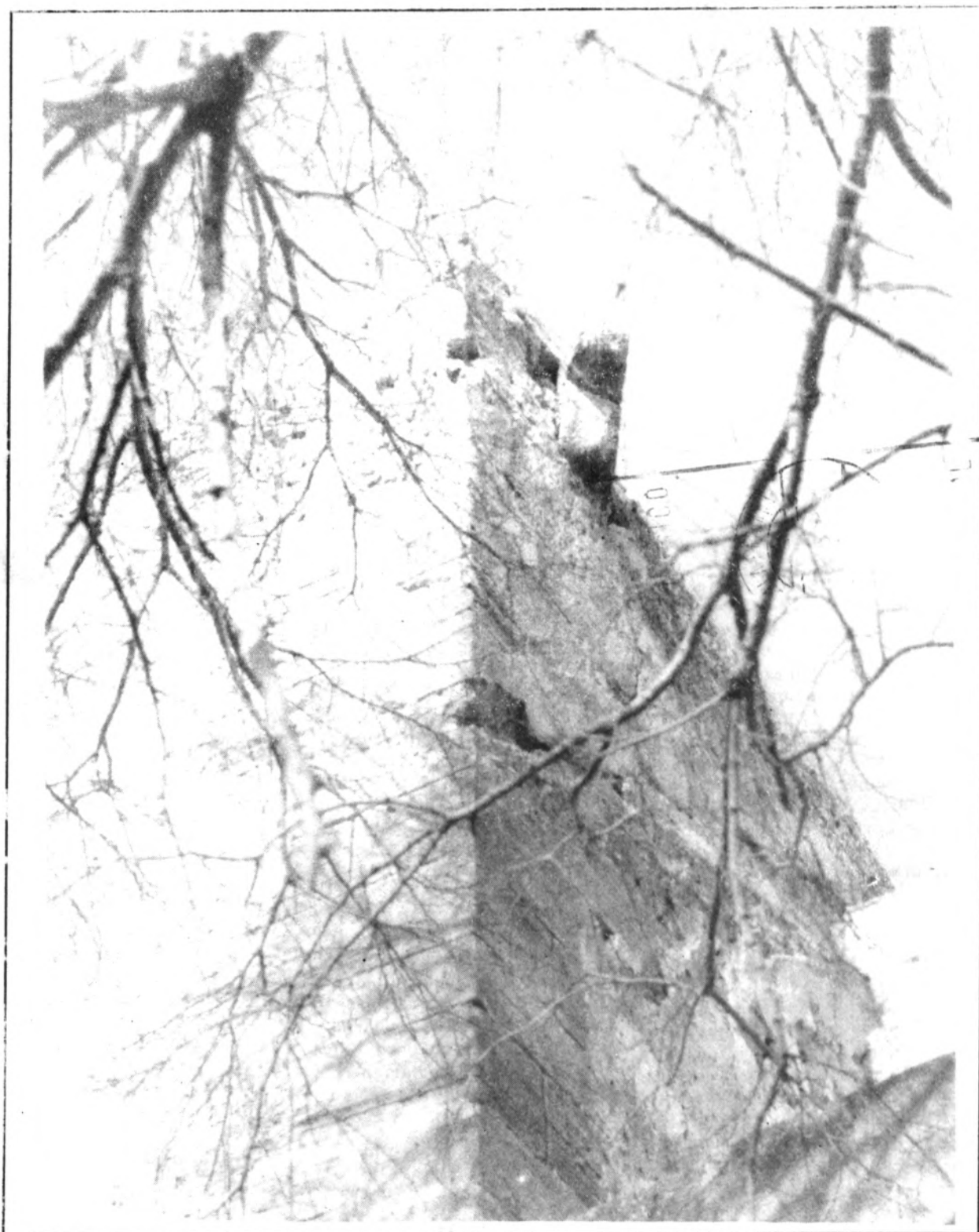
El Reglament i les Normes per les quals s'ha de guiar l'agricultor i/o ramader i l'elaborador varen sortir a una Ordre publicada el 4 d'octubre de 1989. Hi ha hagut un temps en el qual tot i existir aquesta legislació no s'han denunciat situacions irregulars. Aquest període va acabar el juliol de l'any passat.

Actualment no es poden vendre productes amb els noms ecològics, biològics, orgànics o biodinàmics, si no porten l'etiqueta del CRAE (Consell Regulador de l'Agricultura Ecològica), o si són producte sense envasar, venuts directament pel productor si aquest no està inscrit en el Registre de Finques o Elaboradors de que disposa el CRAE.

Per ésser inclòs en els registres s'ha de fer la petició al CRAE (Carrer Cervantes, 21, 2na porta. 728.014 MADRID). El Consell, mitjançant el seu personal tècnic, fa una visita a la finca o finques del sol·licitant i es proposen les mesures a prendre per a la reconversió i el temps que durarà, tenint en compte el sistema de cultiu anterior.

(Continuarà...)





Torre de defensa de Son Favar

A pocs metres de la ben conservada torre de defensa de la possessió de S'Heretat hi ha la torre de Son Favar. Aquestes construccions de caire defensiu són, quasi totes, del segle XVI. L'existència de dues torres gairebé juntes ens indica que ja llavors S'Heretat i Son Favar eren dues possessions i que els respectius propietaris s'estimaven més cuidar cadascú el que era seu abans que compartir tasques defensives i d'habitable.